

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

Azərbaycan Respublikasının
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

QURU OTUN HAZIRLANMASI ÜÇÜN FAYDALI MƏSLƏHƏTLƏR

Quru otun hazırlanması üçün faydalı məsləhətlər

Təsərrüfat işlərində çətinliklərə həmişə hazır olmaq çox vacibdir. Kiçik heyvandarlıq fermerinin edə biləcəyi işlərdən biri quru və ya soyuq mövsüm üçün kifayət qədər yem ehtiyatının tədarük edilməsidir. Bütün il boyu yüksək keyfiyyətli yemə malik olmaq üçün quru ot ehtiyatının yaradılması çox əhəmiyyətlidir. Bu broşürə daxil edilmiş faydalı məsləhətlər kiçikhəcmli təsərrüfatlarda quru otun hazırlanmasında sizə yardımçı olacaqdır. Təsərrüfatın anbarında kifayət qədər quru otun olması bankda pul hesabına sahib olmağa bərabərdir.

Faydalı məsləhət

Yaxşı hazırlanmış quru ot yüksək keyfiyyətli heyvan yemi olmaqla məhsulun artırılması və heyvanların sağlamlığının yaxşılaşdırılmasına kömək edəcəkdir.

Quru otun hazırlanması mərhələləri:

1. Biç
2. Qurut
3. Çevir
4. Topla
5. Kip bağla
6. Taya vur

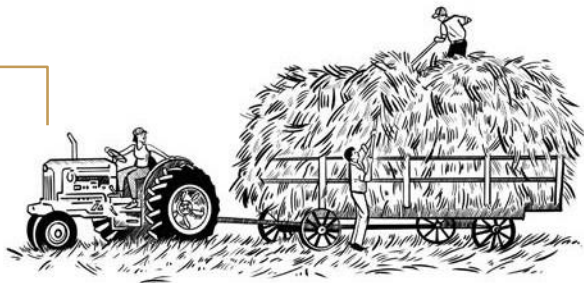

Quru ot üçün istifadə edilə biləcək bitkilər:

- Təbii ot
- Əkilmiş ot
- Qarayonca (lütserna)
- Yonca
- Otların qarışığı

Faydalı məsləhət

Təbii otlardan quru ot hazırlayarkən zəhərli bitkilərin ola biləcəyinə diqqət yetirin.

Biçim

Keyfiyyətli quru otun hazırlanmasında yem bitkilərinin düzgün biçim fazasının seçilməsi vacibdir. Məhsul yığılı üçün düzgün vaxtın seçilməsi həm biçim üçün lazım olan quru hava şəraitinin müəyyən edilməsi, həm də gecikməyə yol vermədən kifayət qədər məhsulun toplanması üçün zəmin yaradır. Yem bitkilərində çiçəkləmə fazası 25-50 faizə çatdıqda otun biçilməsinə başlamaq lazımdır.

Erkən biçim zamanı – ot örtüyünün hündürlüyü kifayət qədər olmadığı və ot kütləsi yüksək nəmliyə malik olduğu üçün siz lazım olan qədər məhsul əldə edə bilməyəcəksiniz.

Gecikmiş biçim zamanı – quru otun keyfiyyəti aşağı olacaq, otun dadı itəcək, proteinin miqdarı azalacaq və böyük itkiyə yol veriləcəkdir.

Otun qurudulmasına bir-neçə gün tələb edildiyi üçün (aşağıya baxın) biçim üçün münasib hava şəraitinin seçilməsi olduqca vacibdir.

Yem bitkilərinin biçimi

Yem bitkiləri oyaq, dəryaz və ya mexaniki avadanlıqdan istifadə edilməklə biçilə bilər. Biçim üçün otun minimal hündürlüyü 10 sm-dir.

Faydalı məsləhət:

Siz otun hündürlüyünü 15 sm-dək qaldırmaqla hava axımının otun altına keçməsinə şərait yarada və onun tez qurumasına nail ola bilərsiniz.

Otun qurudulması, çevrilməsi və toplanması

Otun yaxşı quruması üçün havanın təxminən iki-üç gün yaxşı keçməsi lazımdır. Günəş işığının bolluğu, külək və aşağı nəmlik qurutma prosesinə kömək edir. Biçdikdən sonra otu təxminən 20-30 sm hündürlükdə kiçik tayalara və ya cərgələrə yerləşdirin və ot kütləsinə yaba və ya dırmaqla gündə bir və ya iki dəfə çevirin.

Faydalı məsləhətlər

Ot sahədən yığıldığı zaman kifayət qədər quru olmazsa, onu anbarda, tayada və ya topa şəklində əlavə olaraq quruda bilərsiniz. Mümkün olduqda, qurudulmuş otun yaşıl rənginin saxlanması üçün onun kölgəlik yerdə qurudulması lazımdır. Gözlənilmədən yağış yağdıqda, daha az otun islanmasının qarşısının alınması üçün onun daha böyük taya və ya topalara yığılması məsləhət görülür.

Ot nə vaxt kifayət qədər quruyur?

Otun öz yaşıl rəngini saxlaması ideal hesab edilir. Ot kifayət qədər qurumadıqda onun qidalılıq dəyəri aşağı düşür, üstəlik bu, yanğına səbəb ola bilər.

Yarpaqlar xışıldamağa başlayır (yumşaq çartıltı səsi), lakin möhkəm sürtməyə nə qədər nəmlik hiss olunmur. Otu dırnaqla əzdikdə nəmlik asanlıqla görünür. Yarpaqları əzin və bu zaman asanlıqla olmasa da, nəmlik görünəcəkdir.

**Olduqca
nəmdir**

Ot xışıldayır; ot dəstini burduqdao çətinliklə xışıldayacaq, lakin artıq nəmlik görsənməyəcək. Qalın zoğlar dırnaqla əzildikdə bir az nəm ola bilər.

**Çevirmək üçün
olduqca nəmdir**

Ot asanlıqla xışıldayır; ot dəstini burun və o asanlıqla ovulacaq, yarpaqlar xırtdalanacaq və bir neçə nəmli zoğ olacaq. Saplardakı qabığı dırnaqla ayırmaq mümkündür deyil.

**Bir az
nəmdir**

Ot asanlıqla ovulur. Ot dəstini burun, o asanlıqla ovulacaq. Demək olar ki, heç bir yerdə nəmlik yoxdur və yarpaqlar asanlıqla xırtdalanır.

**Çevirməni
dayandırın, ot
toplamaq üçün
hazırdır**

Faydalı məsləhət

Otun həddindən artıq quru olduğunu düşünürsünüzsə, onun nəmliyini bərpa etmək üçün axşam sərininə qədər gözləmək lazım gələcəkdir.

Otun saxlanması

Ot birbaşa günəş işığının düşməsindən və yağışdan qorunan talvarda saxlanmalıdır. Nəm ot asanlıqla çürüyə bildiyi üçün lazımı havalandırma vacibdir.

Keyfiyyətinin yoxlanması

Heyvanlarınıza ot verməmişdən əvvəl onun keyfiyyətini yoxlamaq vacibdir.

Yüksək keyfiyyətli ot yarpaqlı və yaşılımtıl olmaqla qarışıqlardan azad olmalı və yaxşı qoxuya malik olmalıdır.

Faydalı məsləhət

Otun keyfiyyətini yoxlayarkən kipi bağlayan ipi açın; Kipə kənardan baxmaqla onun keyfiyyətini düzgün qiymətləndirmək mümkün deyil.

Aşağı keyfiyyətli ot heç olmamasından daha yaxşıdır. Onu heyvanlara verə və konsentrat əlavə etməklə qida keyfiyyətini artırma bilərsiniz. Ot həddindən artıq keyfiyyətsiz olduqda yanacaq kimi satıla və yaxud küləş kimi istifadə edilə bilər.

Faydalı məsləhət

Ot həddindən artıq nəm olduqda ondan silos hazırlaya bilərsiniz.

Müəllif: Jurjen Draaijer
Texniki əməkdaş: Eran Raizman
eran.raizman@fao.org
İllüstrasiyalar: Daniela Pisani

Bu çap materialı **BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO) - Azərbaycan Tərəfdaşlıq Proqramı**
"Azərbaycanda iribuynuzlu damazlıq heyvanların cins tərkibinin yaxşılaşdırılması və səmərəli yemləmə sistemlərinin yaradılması vasitəsilə iribuynuzlu heyvandarlığın inkişaf etdirilməsi"- (UTF/AZE/010/AZE) layihəsi çərçivəsində hazırlanmışdır.

BMT-in Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı
Azərbaycandakı Tərəfdaşlıq və Əlaqələndirmə Ofisi
Binəqədi Rayonu, 8-ci mikrorayon, AZ1115, Bakı, Azərbaycan
fao-az@fao.org

Some rights reserved. This work is available under a CC BY-NC-SA 3.0 IGO licence

Food and Agriculture Organization of the United Nations
Regional Office for Europe and Central Asia
Website: www.fao.org/europe/en/
E-mail: eran.raizman@fao.org

© FAO, 2020
CA9935EN/1/07.20